

Til: Stortingets finanskomite

Kopi: Stortingets transport- og kommunikasjonskomite
Stortingets kommunal- og forvaltningskomite

Fra: Kollektivtrafikkforeningen
NHO Sjøfart
NHO Transport
Arbeidsgiverforeningen Spekter
Fagforbundet
Fellesforbundet
Norsk Jernbaneforbund
Yrkestrafikkforbundet

Dato: 17.01.22

Sak: Stortingsproposisjon 51-S – Endringer i statsbudsjettet

Arbeidstakerorganisasjonene, arbeidsgiversiden og oppdragsgiverne innen den fylkeskommunale kollektivtrafikken anmoder Stortinget om å vedta følgende merknad i forbindelse med behandlingen av Stortingsproposisjon 51-S:

For at Norge skal nå klimamålene, ivareta miljøhensyn og øke fremkommeligheten for nyttetransport, er det svært viktig at kollektivtrafikken i og etter pandemien kan bidra til dette. Kollektivtrafikken vil bli kompensert for tapte billettinntekter gjennom resten av pandemien og gis mulighet til omstilling etter pandemien for å bidra til fremtidige klima- og samfunns mål.

1. Bakgrunn

Bakgrunnen for anmodningen kan kort skisseres som følger:

- Frem til 12.03.20 hadde kollektivtrafikken en svært positiv utvikling med passasjervekst og økende kundetilfredshet. I tillegg tok kollektivtrafikken økende andeler av de reisende på bekostning av personbilene. Etter 12.03.20 har antall reisende variert mellom 50 og 80 prosent av 2019-nivået avhengig av smitte- og restriksjonsnivå. Vinteren 2021 og 2022 har antall kollektivreiser igjen blitt kraftig redusert som følge av ny smittebølge og myndighetspålagte restriksjoner. Samtidig viser registreringer at bilandelen har økt.
- Alle aktører innen kollektivsektoren er glade for at Storting og regjering så langt har kompensert fylkeskommunene for tapte billettinntekter for å opprettholde kollektivtrafikken som en samfunnskritisk funksjon. I tillegg har det vært viktig å bevare sektorens infrastruktur og kompetanse slik at aktørene kan ivareta sin samfunnskritiske funksjon når pandemien er over. Denne intensjonen må opprettholdes under resten av pandemien slik at Norge også har et attraktivt og konkurransedyktig kollektivtilbud når pandemien er over.

På den annen side er det er høyst usikkert hvordan mobilitetsbehovet vil være når pandemien er over. Reisemønstrene kan endre seg betraktelig, og det er viktig å hente ut de positive samfunnsendringene som har åpenbart seg i pandemien. Kollektivsektoren må dermed gjennom en omstilling etter hvert som nye reisemønstre og -behov blir avdekket.

2. Langsiktig kompensasjon og omstilling

Skisserte bakgrunn og nåværende situasjon tilsier at kollektivsektoren trenger langsiktig kompensasjon og muligheter for omstilling etter pandemien:

- Aktørene innen kollektivsektoren er glade for at regjeringen foreslår å bevilge nye 600 millioner i Stortingsproposisjon 51-S. Det er høyst usikkert hvordan smittetallene utvikler seg de kommende ukene, hvor strenge restriksjoner som vil være nødvendige og hvordan antall kollektivreiser vil utvikle seg. Det er derfor ikke sikkert, men det er *grunn til å anta at 600 nye millioner og tidligere bevilgninger vil dekke en stor del av billettinntekst-tapet frem til 31.03.22.*
- *Manglende finansiell forutsigbarhet er i dag en av de største utfordringene for kollektivsektoren.* Krisepakken som har kommet har vært bra, men de har ofte hatt et kortsiktig perspektiv på rundt tre måneder. Det blir på denne måten vanskelig å fatte gode og langsiktige beslutninger for en næring med omkring 20.000 arbeidstakere, store investeringer i driftsmateriell og langsiktige kontrakter med underleverandører. Endringer i rutestruktur- og kontrakter må vanligvis gjøres med 3 måneders varsel, men i praksis er tidshorizonten enda lenger. Det er viktig at endringene som gjøres er veloverveide slik at de ikke fører kollektivtrafikken inn i en negativ spiral preget av et mindre attraktivt og konkurransedyktig kollektivtilbud.
- Kollektivtrafikken må omstilles etter pandemien. Samfunnet er i endring, noe som ikke bare gjelder mobilitet. Uansett må aktørene innen kollektivsektoren sikre kundene et attraktivt og veltilpasset tilbud når pandemien er over og en "ny normal" avtegner seg. Det er i dag uklart hvilken omstilling som trengs, *men aktørene trenger et tydelig signal om at myndighetene vil støtte opp under en omstillingsprosess slik at man kan hente ut samfunnsgevinstene pandemien har skapt, sikre kundene tilbudet de etterspør og samtidig bidra til å oppfylle samfunnets klimamål i årene fremover.*

Følgende personer kan kontaktes ved ønsker om mer informasjon:

Jon H. Stordrange	jon.stordrange@transport.no	41 50 67 70
Olov Grøtting:	olov.grotting@kollektivtrafikk.no	91 82 05 10